

Oratorij 2023, Stopi na pot!

KATEHEZA ZA STARŠE

CILJI:

- Starši se spoznajo z zgodbo letošnjega oratorija.
- Spoznajo vrednote oratorija, o njih premišlujejo in se pogovarjajo.
- Ozavestijo izzive in pustolovščine v njihovem življenju in življenju svoje družine/otrok.

Pripomočki: Sveto pismo, obnova oratorijske zgodbe (Priloga 1), svetopisemski odlomek dneva četrtega dne (Dobri boj za vero – 1 Tim 6,9-12.19), natisnjen in razdeljen na 5 delov (Priloga 2), manjši papirji, pisala

VSTOPNO MESTO

1. SPOZNAVANJE IN UVODNA DINAMIKA

Voditelji se predstavimo in povemo, kakšen je namen naslednjih skupnih minut. Sledi kratka igra, pri kateri se morajo starši postaviti v vrsto glede na število otrok, ki jih imajo. Na levi strani so postavljeni starši z manj otroki, proti desni pa so starši z vedno več otroki. Postavitev v vrsto mora potekati v tišini.

Ko so starši postavljeni v vrsto, jim razložimo naslednji korak igre. Naglas preberemo trditve (glej primere spodaj, lahko pa dodate tudi svoje), ki lahko veljajo za različne družine, hkrati pa so to trditve, ki bi veljale za našega Bilba. Staršem tega v začetku ne povemo, razložimo pa jim, da morajo narediti en korak naprej, ko zaslišijo trditev, ki velja za njihovo družino. Pred začetkom trditev določimo še ciljno črto, ki bo določala zaključek igre. Ko prvi od staršev pride do zaključne črte, se igra zaključči.

Trditve:

- Zjutraj me iz postelje prebudijo moji otroci in ne jaz njih.
- Pri nas doma je večino časa vse na svojem mestu.
- Obiske radi sprejmemo, še rajši pa imamo svoj mir.
- Na družinske izlete vedno raje vzamemo čim več potrebščin, da nam ne bi česa manjkalo.
- Raje se zadržujemo doma in skupaj preživljamo čas v udobju doma, kot da bi se odpravljali na daljše izlete.
- Izlete si radi popestrimo z dobro hrano in pijačo.
- Raje se držimo ustaljenih poti ali navad, kot da se lotimo novih, za katere ne vemo, kam nas bodo peljale.

Po končani igri se starši posedejo v krog in se na kratko predstavijo drug drugemu (ime, število otrok in kakšna zanimivost).

Po predstavitvi staršem povemo, da so trditve večinoma veljale tudi za Bilba, glavnega junaka letošnje oratorijske zgodbe. To bo iztočnica za kratko predstavitev letošnje zgodbe in poudarkov teme oratorija 2023.

2. OBNOVITEV ZGODBE

Da bi starši vsaj okvirno spoznali vsebino zgodbe, ki jo otroci spremljajo tekom oratorija ter ob njej spoznavajo in gradijo vrednote, v začetku kratko povzamemo zgodbo. Najprej s svojimi besedami in povsem na kratko predstavimo zgolj okvir zgodbe. Predstavimo avtorja, svet, v katerem se zgodba dogaja, glavne značilnosti likov oz. bitij, ki nastopajo, in kaj je tisto, zaradi česar je bila zgodba izbrana (glej Prilogo 1, za več informacij glej še poglavje Ne prezrite, podpoglavji 2 in 3).

Nato sledi kratka dinamika, s katero se starši še nekoliko sprostijo ter hkrati spoznajo vsebino zgodbe. Za izvedbo so potrebni štirje prostovoljci. To so lahko tisti, ki so se pri dinamiki razvrščanja po številu otrok zmotili, ali pa se jih določi na drugačen način. Dva ostaneta v prostoru, dva pa gresta ven, da ne slišita, kar se dogaja znotraj. Eden od dvojice v prostoru dobi napisano obnovo zgodbe (najdemo jo v vsebinskem prerezu Oratorija 2023) in jo naglas prebere drugemu ter hkrati vsem v prostoru. Nato pride v prostor tretji prostovoljec, kateremu drugi po svojih besedah in spominu zgodbo kar se da dobro ponovi. Nato enako naredi tretji prostovoljec četrtemu, ta pa na koncu zgodbo, kakor jo je slišal in si jo zapomnil, obnovi še enkrat vsem navzočim.

Sledi lahko kratek pogovor oz. razlaga ključnih poudarkov v zgodbi in pripadajočih vrednot, ki bodo predstavljene otrokom. Tudi pri tem si lahko pomagamo z vsebinskim prerezom Oratorija 2023.

OZNANILO

Staršem razložimo, da otroci na oratoriju vsak dan vrednoto odkrivajo in dodatno poglobljajo tudi preko izbranega svetopisemskega odlomka. Sedaj bomo prebrali enega izmed njih.

Med 5 udeležencev razdelimo listke s posameznimi vrsticami svetopisemskega odlomka 4. dne (Dobri boj za vero – 1 Tim 6,9-12.19; glej Prilogo 2). Vrstice se nato po vrsti in zelo počasi preberejo. Udeležence pred tem povabimo, da pozorno poslušajo in skušajo iz vsake vrstice sproti zgolj v mislih izbrati besedo ali del, ki jih nagovori. Vsakdo prebere svojo vrstico najprej enkrat. Pusti nekaj sekund za razmislek in jo nato prebere ponovno. Sledi še nekaj več trenutkov za razmislek in nato enako svoj del prebere naslednji. Po vseh petih vrsticah počasi preberemo celotni odlomek iz Svetega pisma (ne z lista) še enkrat.

POGOVOR

Po prebranem odlomku sledi pogovor. Najprej lahko udeležence povabimo, da kratko povzamejo, kar jih je pri odlomku še posebej nagovorilo in zakaj. Se je koga katera beseda, del ali trditev še posebej dotaknila? Pavel nas v prvih dveh vrsticah odlomka svari pred tem, kaj je za nas najbolj pogubno. Hlepenje po moči, denarju, oblasti oz. enostavno po lagodju in brezbržnosti življenja. To je danes še toliko bolj resnično kot kadarkoli. V tretji vrstici pa nam poda rešitev pred tem, kako lahko od tega zbežimo. Na tem mestu lahko na mizo ali na tla položimo liste, na katerih so na veliko napisane besede iz odlomka: PRAVIČNOST, PRAVA POBOŽNOST, VERA, LJUBEZEN, STANOVITNOST, KROTKOST. Nato lahko dodamo še liste

drugačne barve z napisi vrednot letošnjega oratorija: POKLICANOST, BOŽJA PREVIDNOST, VZTRAJNOST, SRČNOST, RAST. Vse te vrednote je v določeni meri izkazal ali doživel Bilbo na svojem velikem popotovanju. In enako si vseh teh vrednot želimo tako zase kot za svoje otroke na popotovanju življenja. Ob podanih besedah/vrednotah se lahko zaustavimo. V pomoč so lahko naslednji predlogi vprašanj:

- Kako pomembne se vam zdijo posamezne od teh vrednot?
- Kako se kažejo v vsakdanjem življenju?
- Katere od njih premoremo in katere si želimo osvojiti v večji meri?

Od tu lahko pogovor usmerimo v širši pogled na vsebino celotne letošnje oratorijske teme. Starši naj skušajo tako zase kot za svoje otroke potegniti vzporednice s tem, kaj je doživljal in čez kakšno rast je šel Bilbo. Bil je zapečkar, nekoliko samotarski in nesamozavesten. Odločitev, da sprejme izziv, ki mu je prišel naproti, pa mu je omogočila, da je razširil svoja obzorja, doživel nove stvari in predvsem osebno zrasel. To je lahko dosegel, ker je bil pri svojih dejanjih pogumen, ker se je prepustil vodenju »usode« (ki je bila v resnici Božja previdnost) in v veliki meri zaradi tega, ker je bil obdan z osebami, ki so ga spodbujale, vanj zaupale in ga vodile. Od tod lahko sledijo vprašanja za skupino:

- Kaj so tisti strahovi oz. ovire, ki mi preprečujejo, da bi življenje živel bolj na polno in se prepustil »pustolovščinam«, ki čakajo vse izmed nas?
- Znam prepoznati te ovire in zavore tudi pri svojih otrocih?
- Kateri so tisti glavni izzivi, s katerimi se srečujem? Kaj bi bila zame trenutno taka pustolovščina?
- Si znam predstavljati, kaj je tovrsten izziv za mojega otroka?
- Bilbo je uspel zaradi Božje pomoči in pomoči ljudi okoli sebe. Kdo so v mojem življenju tisti, ki me »rinejo« naprej? Jih prepoznam in se prepustim njihovim spodbudam in zaupanju vame?
- Se zavedam, da sem jaz tisti glavni spodbujevalec in zaupnik mojega otroka? Sem mu dovolj velika opora pri premagovanju njegovih strahov in izzivov?

Vsebina tega pogovora in osebnega razmisleka se zaključijo z dejavnostjo v sklopu molitve.

MOLITEV Z DEJAVNOSTJO

Prižig sveče

Staršem razdelimo manjše podolgovate liste papirja in pisala. Naročimo jim, naj na eno stran zapišejo izziv, ki ga vidijo za svojo družino in katerega bi želeli znotraj svoje družine premagati. Na drugo stran lista pa napišejo eno ali več prošenj za vse otroke na njihovem oratoriju. Staršem povemo, da bomo tekom molitve prošnje prebrali naglas, njihove izzive pa bomo prav tako izročili Bogu, ampak jih bodo zadržali zase in jih ne bodo povedali naglas.

Staršem damo nekaj minut, da zapišejo izzive in prošnje. V ozadju lahko prižgemo mirno duhovno glasbo.

Znamenje križa

Dobri Bog, hvala ti za vse, ki smo se danes udeležili te kateheze. Hvala za naše družine, ki gradijo skupnost naše župnije. Danes ti izročamo naše prošnje.

(Starši preberejo vsak svojo prošnjo, odgovarjamo z: »Prosimo te, usliši nas!«)

Oče naš, Zdrava Marija, Slava Očetu, Znamenje križa

Razložimo nadaljnja navodila: Te prošnje bomo Bogu sedaj izročili tako, da jih bomo spletli v verigo, ki jo bomo nato obesili v našo cerkev/kapelo. Veriga predstavlja našo vez skupnosti, ki jo še kako potrebujemo v našem življenju, ko nastopijo težki dnevi in težji izzivi. Skupaj zmoremo le tako, da smo kot veriga, ki drug drugega držimo pokonci, se spodbujamo in si med seboj pomagamo.

Vzamemo listke, ki so jih starši popisali, in jih spletemo v verigo, ki jo nato obesimo v kapelo ali cerkev, da jo bodo lahko videli tudi udeleženci oratorija. Če nam zmanjka časa, lahko verigo spletemo voditelji kateheze. V nasprotnem primeru pa čas do konca kateheze izkoristimo za skupno pletenje in obešanje verige ob prijetnem klepetu.

Priloga 1: KRATKA OBNOVA ZGODBE

Zgodba, ki jo je napisal J. R. R. Tolkien in je izšla leta 1937, je postavljena v Srednji Svet. Glavni junak je hobit po imenu Bilbo Bisagin, ki uživa preprosto življenje v svoji hobitski duplini. Vse se spremeni, ko ga nekega dne nepričakovano obišče čarodej Gandalf in z njim še škratje Thorin, Kili in Dwalin. Bilbu ne obisk ne pustolovščina ne dišijo, a se pusti nagovoriti in se pridruži pogumni odpravi. Ta želi premagati zmaja, ki je škrate izgnal iz njihovega podzemnega kraljestva in zasegel ves njihov zaklad. Sledi dolga pot do zmajevega brloga. Najprej se po nizu povsem srečnih naključij rešijo pred goblini, labirintom jam in pretkanim Golumom, ob tem pa Bilbo slučajno najde še čarobni prstan. Toliko naključij! Ali pa je morda na delu Božja previdnost ... Ko mora skupino zapustiti čarodej Gandalf, se sami odpravijo naprej. Zgolj Bilbova vztrajnost jih rešuje iz zagat in pomaga premagovati izzive, dokler ne najdejo Samotne gore in skrivnega vhoda do zmajeve votline. Bibo pretenta zmaja in mu izmakne dragoceni Arhkamen, ki ga nato preda Thorinu. Temu pohlep zamegli um in ne prepozna nevarnosti, ki jo predstavlja zmaj, ki želi nazaj svoj zaklad. Bilbo presodi, da je prav, da arhkamen ukrade Thorinu nazaj in ga vrne zmaju. To tudi stori, za kar ga preženejo izpred sebe. Thorin se v divjem pohlepu po arhkamnu kar sam požene nad zmaja. Ta ga smrtno rani, a mu Thorin uspe po Bilbovem nasvetu tudi sam zadati smrtni udarec. Umirajoči Thorin se pokesa svojega pohlepa in dejanj, ki so iz njega izvirala, ter se spravi z Bilbom. Pustolovščina se zaključi, škrati imajo spet svoje kraljestvo pod Goro, Bilbo pa se z Gandalfom odpravi nazaj domov. Tam spozna, da je dom sicer isti, toda on se je na pustolovščini spremenil in osebno zrasel.

Priloga 2: SVETOPISEMSKI ODLOMEK (1 Tim 6,9-12.19)

(op.: številke pred vrsticami ne predstavljajo pripadajoče vrstice iz Svetega pisma, pač pa zgolj vrstni red po katerem se berejo)

1. Tisti, ki hočejo obogateti, padajo v skušnjava in zanko, to je v mnoge nespametne in škodljive želje, ki ljudi pogrezajo v pogubo in uničenje.
2. Korenina vsega zla je namreč pohlep po denarju. Po tem so nekateri hlepli in tako zablodili proč od vere, s tem pa sami sebi zadali veliko bolečin.
3. Ti pa, Božji človek, béži pred tem. Prizadevaj si za pravičnost, pravo pobožnost, za vero, ljubezen, stanovitnost in krotkost.
4. Bojuj dober boj vere, sezi po večnem življenju, v katero si bil poklican in si to lepo izpovedal pred mnogimi pričami.
5. Tako si bodo nabrali zaklad, ki bo dober temelj za prihodnost. Tako bodo dosegli resnično življenje.